

BÉKEHÍRNÖK

A BAPTISTA EGYHÁZ LAPJA

XIII. (LXIII.) ÉVF. 3. SZÁM

„A jövődő a béke emberéé”

1969. FEBRUÁR

Igaz istentisztelet

Jakab 1:26

A nyelv veszedelmességéről Jakab 3. fejezete bőségesen szól. Nagyon sok komoly intés található a Bibliában ezzel kapcsolatban, nem ok nélkül. Isten tudja, hogy a Sátán az egymás elleni sóhajtozás-sal, susárlással, rágalmazással és az egymás hátamögötti beszédekkel képes megrontani Isten népének egymással való közösségét. Kikezdi az egységet, észrevétlenül felbomlasztja a gyülekezeti életet. Képmutatók, hízolgók, ugyanakkor egymás ellen áskálódók társaságává teszi a gyülekezetet. Mindent az ártatlannak látszó nyelvvél végzi el. Ezért mondja alapigénk, hogy aki nem zabolázza meg nyelvét, annak istentisztelete hiábavaló. Félelmetesen komoly figyelemztetés! Aki tehát a beszéd dolgában nem tartja magát az igei szabályhoz, annak vallásos cselekedeteit nem tekinti istentiszteletnek az Ur. Ha bárkinek a nyomorúsága nyilvánvaló lett előttem, nem teregethetem azt nyilvánosság elé, hanem papi lelkülettel Isten elé kell vinnem és gyógyító szándékú intéssel a bűnbeesett testvér elé. Senki másra nem tartozik egészen addig, míg esetleg az intés el nem fogadása miatt kényszerülök azt tovább vinni (Mt 18:15–17). O, hányszor és hányszor vétett Isten népe ez ellen a krisztusi szabály ellen! O, mennyire szükséges, hogy a nyelvünk is a tisztító vér alá kerüljön! Adja az Ur, hogy mielőbb történjék ez meg, hogy istentiszteletünk a hiábavalóságból igazán istentiszteletté formálódjék!

Fodor János

Evezz a mélyre

Lukács 6:1–10

Aldott pillanat, ha látjuk, hogy az emberek szorongó szívvel keresik Isten szavát. Bár tudnánk bizonyosságot tenni e szomjazó lelkeknek az üdv üzenetéről. Aldott az a félelem, mely a lelkeket Krisztushoz úzi, mert Ő tudja, hogy kell beszélni a megfáradtakkal. Ajkáról kegyelem és igazság árad.

Önzetlen kölcsön. „Beméne Simon hajójába és a hajóból tanítja a sokaságot” (3). Simon hajója „készen” állt a Mester szolgálatára. Nemes szándék volt Simontól, hogy segíteni akart az Úrnak a kíváncsi tömeg tanításában. Jézus elfogadta a hajót és innét tanította a sokaságot. Hogy teheti ezt Jézus a pogányok millióival? Csak úgy, hogy ehhez téged vesz birtokába! De milyen kevesen vannak azok, akik hajlandók mindenüket „kölcsön adni” az Úrnak. A hajó kölcsönadásáért Simon bőséges jutalmat nyert: „Hálójuk szakadozott a halaktól...” Ne dicsekedjünk és ne legyünk büszkék még gondolatban sem „vagyonunkra”, mert ha ezt visszatartjuk Krisztustól, megraboljuk Istent és lelkünket az áldásoktól.

Aldott parancs. „Evezz a mélyre és vessétek ki hálóitokat fogásra” (4). Amikor Krisztus birtokába vesz, azonnal megbízást is ad. Ha töprengve ülsz „gyengeségeid” felett, „Evezz a mélyre!” s támaszkodj Isten hatalmára. Ha kétségbe esel „méltatlanságodon”, „Evezz a mélyre!” Isten végtelen szeretetével (Ef 3:18–19) és dobod ki a megmaradt bizalom hálóját. Ha „érzéseid” sekély vízen evickélsz „Evezz a mélyre!” Isten „hűségével”. A nagy halak a mélyben úsznak s ha valaki a „mélyre evez”, megtalálja azokat. Isten lábnyomai a mélyben vannak s csodái is ott találhatók (Zsolt 197:24). Igehirdető vagy? — akkor tégy úgy mint Pál apostol, mielőtt a nyilvánosság elé lépsz, „evezz a mélyre!” s tölts ott

egy éjjelt vagy nappalt. Gyere hozzá akkor is, ha szíved már megtalálta a „mélység kincseit”, Isten mélységes titkait (1 Kor 2:10).

Álázatos vallomás. „Egész éjjel fáradoztunk és mégsem fogtunk semmit (5). Mindig fárasztó egy komoly, küzdelmes éjszakai miszsiói munka után megállapítani, hogy fáradozásunknak nem volt értelme. Ez azonban nem mindig „kár”! Így legalább abba a helyzetbe jutunk, hogy „dicsőséget adhatunk” Istennek, ha áldásban részesít. Szégyenled talán bevallani hibáidat? Vagy örömmel feded fel az Ur előtt, ha munkád hiábavaló volt? Biztosan nem! Mint Simon, valld be ezt te is Jézusnak, mert ez fontos, mielőtt kímész a mélyre a hit pislákoló fényével. Mondj el mindent, ami szíveden fekszik, ne tarts vissza semmit. Ő megszabadít hibáidtól és gyengeségeiditől (Zsolt 30:12).

A jól megjutalmazott elhatározás. „Mindazáltal a te parancsodra” (5). Az út a győzelemhez a hit ösvényén vezet keresztül. Simon így gondolkodott: nincs sok értelme, hisz egész éjszaka küzdöttünk és mégsem fogtunk semmit, de hite mégis azt diktálta: „mindazáltal”! Nem ésszerűségből, hanem egyszerűen hitből. Keresztýén szolgatársam, ne engedd, hogy a múlt uralkodjék a jelenen. Mint Simon, kezd újra Jézusért. Most már Péter is tudta, hol kell a mélyre evezni! Tudta, hogy kell elindulni az Ur parancsára. Aki „engedelmesek szavának”, azok rövidesen okot találnak arra, hogy dicsérjék az Urat. Ne légy hitetlen, elgondolátsaid rosszak és helytelenek. Hiába küzdesz az éj sötétjében, ha saját erőfeszítéseiddel akarod ki-erőszakolni Istentől az áldást, ez nem fog sikerülni. Előtted áll a legkönnyebb út, mely így hangzik: „A te szavadra!”

(Folytatás a 18. oldalon)

Fáklyahordozók

Az anabaptisták hitelveinek történetéből. 2.

PACIFISTA ANABAPTISTÁK

Sokáig úgy vélték, hogy anabaptisták között nincsenek kiemelkedő teológusok, legfeljebb a reformátorok vezető eszméinek gyakorlati átforgatásáról, laikus „továbbképzéséről” lehet beszélni. Erdemes figyelembe venni, hogy Zürichben, a lutheri reformációhoz viszonyított déli póluson, **Zwingli Ulrich** (1484–1531) első bizalmasai, képzett teológusok alapították meg az anabaptizmust.

Grebel Konrád (1498–1526) egyetemi végzettségű hellenista. **Mantz Félix** (1500–1527) a héber nyelv ismerője. Mindketten Zwingli bibliakörének tagjai. Barátságuk évekig zavartalan. 1523. január 29-én, az úgynevezett első zürichi hitvita során az írás és a hagyományok kérdésében közös a nézetük. A második hitvitán (1523. okt. 26–28) azonban már nem értenek abban egyet, hogy a reformált egyház a városi tanács alárendeltje vagy pedig független, újszövetségi szervezeti testület legyen. Amint Luther a választófejedelmek területiális felsőbbbségét, úgy Zwingli a polgári demokratikus felsőbbbséget tette államegyháza irányítójává. Grebel és Mantz viszont az állam és az egyház teljes szétválasztásának szabadegyházi gondolatát képviselte. A kereszttség jellemző kérdéséről még csak másfél év múlva esett szó.

Reublin Vilmos (1480–1559) volt bázeli plébános, művelt humanista, 1524-től kezdve Zollikonban kezdte hirdetni a csecsemő-kereszttség és az

eredendő bűn kérdésében ellenvetéseit. Heves fellépése bősziált ellenállást váltott ki. Előállították azokat a szülőket, akik hatására nem keresztelték meg gyermekeiket. Pénzbírság és a kereszttség kényszere volt a részük. E kérdésben Zwingli és Grebel között 1.24 ószétöl folyt a disputa. A következő év elején pedig a városi tanács nyílt hitvitára szólította fel őket.

Ez a harmadik hitvita, 1525. január 18–21-e között — már a csecsemő-kereszttség kérdésében folyt — és a zürichi tanács erőszakos fellépésével zárult. Betiltották a bibliaköröket, az egyházközségeket keresztelési anyakönyvek vezetésére kötelezték. A kisgyermekes szülők kényszerítették a kereszttség alkalmazását. A nem zürichi illetőségű „vitakozókat” pedig kitiltották a városból.

1925. január 21-én Mantz Félix házában **Blaurock György** Acta 19:1–7 alapján prédikált, ezután megtartották az első hitvalló kereszttséget. (Nem bemeztést!) Másnap, **J. Hottinger** zollikoni polgár házában úrvacsorát tartottak. Ekkor szolgáltatták ki először két szín alatt az úrvacsorát azoknak, akik „megváltottnak tartották magukat”.

A „svájci testvérek” újonnan alakult mozgalma hamarosan elhatárolódott minden más egyházi szervezettől. 1540-ig, Svájc északi kantonjaiban 918 személyt névleg említettek az anabaptista források, de bizonyos, hogy ettől sokkal többen

voltak. A Waldshutban, 1525 húsvétján megkezdett keresztelések alkal-mával több százan vették fel Krisztus követésének jelét, **Hubmaier Baltázár** (1481–1528) által, akit legjelesebb teológusuként tiszteltek.

E. Stauffer 1933-ban közölt tanulmánya teológiájuk alapjává a vértanúságot teszi. Ehhez annyit fűzünk, hogy a vértanúság inkább következménye, mint alapja teológiájuknak. Hitviláguk megértésének kulcsa inkább a jól ismert újszövetségi dualizmus: „Isten országa” és „e világ”. Isten országa a gyülekezet képében „betört” már „e világba”, mégis inkább eljövendő, mint jelenlevő. E világot sötét hatalmak fegyverei őrzik. A két ország között kíméletlen küzdelem folyik. A hívők az „ellen-nemszegülés” elve alapján elkülönülnek a világtól. A Szentírás hitéletünk kizárólagos vezetője. (Sola scriptura teológiája.) A lelkiismereti szabadság, a megszentelt életmód hitvallói. Tiltják az esküvést, a bosszút, a fegyverfogást. Kevésbé chiliasztikus, eschatologikus nézeteik, mint az anabaptisták későbbi csoportjai. Csak megkeresztelt, úrvacsorázó hívőt tűrnek gyülekezetükben.

Zárkózott szigorúságuk kiváltotta „e világ” ellenszenvét. 1528-ban császári rendelet mondott rájuk halálbüntetést. 1530-ban az összes kanton összefogott ellenük. „Az isteni, világi és császári jog” alapján különösen az 1535-ös münsteri események után fokozódott a kegyetlenkedés. A „svájci testvérek” csanatotstól kényszerültek Hollandiába és Morvaországba. A század végén már csak szórványosan működtek.

Szebeni Olivér

Honnan jön Krisztus?

(Folytatás az előző számból)

A mennybemenetel látható módon és helyhez kötve megtörtént (ApCs 1:11, Ef 4:8, Jn 16:28 stb.). Krisztus tehát a mennyben van. Igen, de mi az a menny? A köznyelv nem is így ismeri a szót, hanem összetett formában: „Mennysország”. A múlt században még szinte mindenki egy lokálisan meghatározható „országra” gondolt, a „másvilágra”, Isten királyságának helyére. A modern természettudományos világkép megszűlése óta azonban szinte klasszikussá vált a kérdés a mennyel kapcsolatban: „hely, vagy állapot?” A természettudományos világkép azonban korántsem állandó, hanem fejlődő, mégpedig nagyon gyorsan fejlődő valami. Ma már helytelen azt kérdezni, hogy: „hely, vagy állapot?” Ki kell tágitanunk a kérdést, mégpedig úgy, hogy a válasz ne csupán vaglyagos, azaz kettős lehessen, hanem végtelen sok válaszlehetőség adódjon. A helyes kérdés tehát így hangzik: mi a menny? Válaszolni nehéz, de megkísérélhető. Nem hely

és nem állapot, legalábbis nem úgy, ahogy mi akár a helyet, akár az állapotot elgondoljuk. A menny: menny. Ennél többet nem tudunk mondani. Minden válaszunk antropomorf rábságban szenved. Tény az, hogy az a világkép, amelyben a Szentírás szerzői gondolkodtak (ptolemaioszi), helyre gondolt. E világkép szerint a menny hármass tagozódású: csillagos ég, e fölött a mennyi óceán, és e fölött az ég. Mi azonban nem vagyunk, nem is lehetünk beszorítva e világkép korlátai közé. A menny egészen más, mint ahogy mi, tér-időbe zárt emberek bármiféle világkép alapján elgondolhatnánk. Az Einstein–Mikowski által végzett kutatások az időről mint negyedik dimenzióról tudnak. A klasszikus, három dimenziós világkép kibővült. Még ebbe a kibővült négy dimenziós világba sem „fér bele” Isten. E négy dimenzió korlátai közé kellett beszorítani Krisztusnak magát azért, hogy szót értsen az emberrel Isten, a föld-dél a menny.

Ha a menny nem érthető lokálisan, azaz helyileg, úgy mi lett Krisz-

tus embertestével, hisz annak helyre van szüksége? — kérdezhetné valaki. Krisztus megdicsült testben ment el. Olyan testben, mely már itt a földön is zárt ajtókon tudott átjutni, tehát nem volt feltétlenül szükség a térre. A megdicsült test nincs a tér-idő által korlátozva.

Az Ige is ad alapot arra, hogy túlüssünk a lokális értelmezésen. Ef 4:10 szerint Krisztus minden égnél feljebb ment. Úgy is érthetjük ezt, hogy Krisztus „túlment” a helyen. Erre utal Zsid 4:14, 7:26 is. Összegezve: a menny emberi értelmünk előtt megoldhatatlan titok. Nem helyes, ha Krisztus mennybemenetelére gondolva fölfelé, az ég felé emeljük tekintetünket. Az angyali üzenet felénk is szól: mit néztek a mennybe? Egy kicsit olyan ez a kérdés, mint a föltámadáskor: mit kerestek a holtak közt az élőt?

Az Apostoli Hitvallás Krisztusra vonatkozó része így fejeződik be: „... onnan fog eljönni, hogy megítélje az élőket és a halottakat”. A hangsúly azon van, hogy eljön, mégpedig ítélni. Keressük Őt úgy ezen a földön, hogy az Ő vérső ránk találásakor fölemelő ítéletét hallhassuk!

ifj. Almási Mihály